

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

י"א.

עין משפט
נר מצוה

(א) [גיטין פ"ג, ט] לעיל י"ג.
(ב) [גיטין י"ג, ד] לעיל י"ג.
(ג) [גיטין פ"ג, ט] לעיל י"ג.
(ד) [מכות מ"ג, ט] גיטין
(ה) [ז"א, ט] ז"א, ט"ג
(ו) [גיטין פ"ג, ט]

הגהות הב"ח

(א) גמ' ומעב אמר
מלאהדרה ניהליה רבנן
לשטר חוב: (ב) רש"י
ד"ה וזכר הוא וכו'
דלמי מטא גט שחרור
לידה: (ג) ד"ה חוב וכו'
שם עבד של כהן:
(ד) תוס' ד"ה ולתוס'
וכי לא פריך למתמתן
דגט פשוטו לטמתין:

מוסף רש"י

אי סימנא אית לי בגויה
כו'. או סימנא ענינו
לדמיחב לכו, אית ליכניה
סימנא, ואי טביעות עינא
בעינא להדרי ניהליה, אית לי
טביעות עינא בגויה, שנתי
עיני בו עד שאני מיכיר
יפה צלל שום סימן (גיטין
פ"ג). וקא סברי סימנין
דאורייתא. שלל נמן בו
סימן מוכחא אלל סימנא
בעלמא ומלאמנו אסימנא
בלאסורא קסברי סימנין
להדרי אצתא לאורייתא,
מזן מעשה למתנת,
לדמיירין צללו למיתא
(שם). ודוקא צורבא
מרבנן. לדע טביעות
עינא ולא משני דיבוריה
(שם). אם יש בהן
אחריות נכסיה. שיעבר
קרקעות שיגבה מהן (רש"י
י"ב). כשהייב מודה.
שהיה מודה שהשטר אינו
פרע (שם) איזו היא
דייתיקי. חזו היא מתנת
שכיב מעט שגובה לאחר
מיתה אע"ג דלא כתבנה
מיהו, דא תהא למיקם
ולחיות. אחר מתנת,
והיטו לטון דייתיקי (ש"ב)
ב"ב קל"ה). מתנה. מתנת
ברא, כל שכתוב בו
מיהוים ולאחר מיתה.
למשעט הכי גופה קניו לך
מיהוים ופירי לאחר מיתה,
אכל אי לא הו' כחכ כה
מיהוים אינו קונה. דאין
מתנה לאחר מיתה, שהרי
אין כח לאדם ליתן מקודם
לכן דבר שלא יוכל להקטע
באחריו הונון שהוא רוצה
שתקיים המתנה, ואחר
מיתה האין יכול אדם ליתן
אחר שמת וקצב (שם).
אלמא אי בחיבה מיהוים
כו'. וממתנין טעמא
דחילא מתנה משום דכתב
לאחר מיתה צדי מיהוים,
אכל אי כתב מיהוים גרידא
לא הויה מתנתו מתנה, והלא
קל וזומר הוא דהו' מתנה
גמורה מעשוי, שהרי נתן
לו גוף ופירות מיהוים
(שם). דלא קני. פירות,
אלא לאחר מיתה. דומיא
דמתנת שכיב מרע שאינו
קונה אלא לאחר מיתה,
ומיהו כהכי עדיפא משכיב
מרע דמתנת שכיב מרע
יכול לחזור בו וליתן לאחר,
כדלקמן דייתיקי מבעלמא
דייתיקי, אכל מתנת בריא
דמיהוים ולאחר מיתה אינו
יכול למכור עד הגוף כל
ימי חייו אלל פירות (שם).

אירכס ליה גיטא. שהיה שליח להביא ואירכס ליה ואשכחוהו:
אמר אי סימנא. חשיבא לכו אית לי בגויה סימנא: ואי טביעות
עין. חשיבא לכו אית לי בגויה טביעות עינא. מכירו אני ככתב ידי
הסופר והעדים מדה ארכו ורצו כלדם המכיר את חצירו בטביעות
עין טבעו בו ואין בו סימן: וקסברי.
רבנן סימנין דאורייתא שלל אמרתי
סימן מוכחא והחזירוהו לי: ודוקא
ללורבא מדרבנן. דמוחזק לן ביה
דלא משני בדיבוריה: ולא נטן עד
פסרי. וכל זמן שלא נתן היה לו
לאכול ולמכור פירי נכסי מלוג שלה
שקנו חכמים לצלל לאכול פירות
של נכסי מלוג אשתו שנפלו לה
ליורשה: וזיין פירי. כמשפטו:
שפיר. יש לה לטרוף כל מה שמכר
משעת כתיבה. והא פלוגתא צמח'
גיטין כ"ג שני (דף פ"ג): **אימא מטא**
גיטא לידך. מיד צעלך: **אימא מטא**
שטרך לידך. מיד הלוא מתחלה:
אחי לוקא וטבע. אי אחיה למיטרף
מסיק אדעתיה למכור אייתי ראייה
אימת מטא גיטא לידך בזמנא קמא:
מקמי ידי. מקודם שמכר לי הלוא
נכסיו מטא שטר מיד לזה למלוה
בראשונה: **הניחא למ"ד נו'.**
פלוגתא צמח' דגיטין (דף פ"ג):
ונוס הוא לעבד. טובה היא אללו
שמכרו בקהל. וכיון דזכות הוא איכא
למרוצי למשעה שנכתב וזכה בשחרור
דלמי מטא (ט) שטר גט לדיה נעשה
כחורין למפרע משעת חתימה:
חוב הוא לעבד. חובתו הוא שיוצא
מתחת רבו כלומר הפסד הוא לו
שם עבד (ו) כהן הוא פוסלו מן
התרומה ואם של ישראל אוסרו
בשפחה כנענית דזילא ליה ושכיחא
ליה ופירא ליה: **מאי איכא למימר.**
דהשתא ליכא למימר עדיו בחתומיו
(ח) חזין לו דאין חזין לאדם שלא
צפוי: **דא סהא למיקם.** שטר זה
יהיה לקום ולהיות בכל הכתוב בו
דדברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין
דמו: **מתנה.** מתנת בריא חזו היא
כל שכתוב בו כו': **מיהוים ולאחר**
מיתה. גוף הקרקע קניו לו מן
היום ואין לו עוד רשות למכרה
ולתנה ולהורשה והפירות אינו אוכל
כל ימני חייו אלל לאחר מיתה: ואי
לא לא קני. בתמיה. כל שכן דאם
יהיב ליה גוף ופירות מעכשיו דקני
טפי: סתם מתנת שכיב מרע לא
קניו לו אלל לאחר מיתה דמתנת
מיתה הוא מלוא: **הא אמר סנו**
נוסנין. אמתני' פריך דתלי טעמא
בשאני אומר נמלך עליהם שלא לתנן:
אפוסיקאות. שעשה לו שדה אפוסיקי
למלוה על פה שהיתה לו עליו מלוה
ישנה: לא יחזיר. שמה כתבה לזה ולא
מכר לו ולא זכה בקרקע וחזר וכתב
לאחר ומכר לו השטר וזכה בו וצא
לחזור בו מן השני ורוצה לתת לראשון
וחפץ שימסרו לו שטר זה שיוצאה
בצית דין וגמלא זמן שטר של זה קודם
לשטר של שני ויוצאה מידו צדין:
הא

אי סימנין דאורייתא. גט נמי מהדרינן ואי סימנין דרבנן מה
שמחזירין אצידה צימן שאינו מוכח מדרבנן משום דהפקר
בית דין הפקר אכל מדאורייתא לריך או עדים או סימן מוכחא וגט
נמי דאיסור הוא לא מהדרינן אלל צימן מוכחא:
אבל איניש דעלמא לא. מפרש
ר"ת דעס הארץ נמי אית
ליה טביעות עינא כדלמך צ"י גט
פשוט (צ"ג דף קסח). האי מאן דבעי
לקדושי איתמא לידרע עס הארץ
צהדיה והאי דלא מהדרינן ליה משום
דלא מהימן: ור"י חוש דלמא
כתב איתן בניסן בו'. ואפילו לאציי
דלמך עדיו בחתומיו זיין לו הכא
גצי אשה חוב הוא לה ואמתני'
דדייקין הא אמר תנו נותנין וכן
אמתני' דהמציא גט ממדינת הים לא
פריך ניחוש שמא כתב ליתן צינסן כו'
כיון דעמה שצא לגרשה רואין שהזמן
מוקדם ויש קול שלא נמסר ציוס
שנכתב ויזכרו לקוחות לומר אייתי
ראיה אימת מטא גיטא לידך אכל
הכא שהבעל מודה שממנה נפל
וגירשה ציוס הכתיבה פריך וניחוש
שמה יסצרו לקוחות שאמרה אמת
ולא יאמרו בשעת טריפה אייתי ראיה
אימת מטא גיטא לידך ואמאי
לא פריך אמתני' (י) דכותבין גט
לאיש אע"פ שאין אשתו עמו ליחוש
שמה לא ימן עד שנה וכי תימא כיון
דליכא ריעותא דנפילה י"ל יוס
שנכתב נמסר ואפי' נמסר נמי אחר
זמן יש קול שלא נמסר ציוס שנכתב כי
רואים בשעת קבלת הגט שהוא
מוקדם ויזכרו לקוחות לומר כשתקרא
אייתי ראיה דהא לעיל (דף פ"ג): פריך
גצי כותבין שטר ללוה ויש לומר
דגצי כותבין שטר ללוה פריך
שפיר משום דמאן דזיף צנעא זיף
(צ"ג מ"ג). ויש לחוש שמה לאחר זמן
ימסור לו צנעא ויסצרו לקוחות
שנמסר לו משעת כתיבה אכל גט
דיהצי צפרהסיא דלריך עדי מסיכה
אפילו לרי"מ דאין דבר שצערות פחות
משנים כדפירש ר"ת וסצ"ס צגיטין
(ד' ד"ה דק"ל) ועוד דרגילות לגרש
צפרהסיא לגלות שהיא פנויה יש קול
שנמסרה אחר זמן כתיבה ולא יטעו
הלקוחות אכל אכתי קשה אמאי
כותבין גט לאיש כו' ניחוש שמא
תזנה אחר הכתיבה ויתן לה צנעא
כדי לחפות עליה וי"ל דמייד שנכתב
הגט נותן לה דלא מקדים איניש
פורענות לנפשיה: **אימת מטא**
גיטא לידך. צאשר גיטין לא אמרינן
כן דמסתמא ציוס שנכתב נמסר
אכל זה דנפל אלתרע:
צרייתא

קבא א ב מיי פ"ח
מהל' גדולה
ואצידה ה"י ח ועיין צמ"ח
סמך עשין עד טו"ש ע"מ
ס"י סה ספיק י"ג:
קבב ג מיי שס ה"י ט
טו"ש ע"ס ספיק ד'
קבג ד מיי פ"ח מהל'
זכיה ומתנה ה"י ד'
סמך עשין פכ טו"ש ע"מ
ס"י רמ ספיק ו':

רבינו חננאל

לחומרא עברינן הא
דאירכס ליה גיטא בבי
מדרשא לרבה בר חננא
ואהדרה ליה ולא ידע
אי כסימנא דאית ליה
בגויה אי בטביעות עינא
מסייעא להא דאמנא.
גופא מצא גט אשה
בוזמן שהבעל מודה יחזיר
לאשה וכו' פשוטה היא
וסוגיא דשמעתתא כל כי
הא נוגזא מצריכין ליה
לברורי בעדים אימת מטא
גט לידה וכן כל שטר
המצא חיישינן דלמא
אחי למיטרף לקוחות
שלא כדון. וכן גט
שחרור דינו נמי הכי. פי'
דייתיקי צואת שכיב מרע
בזמנין היו ומלך עליהם
שלא ליתבם. הא אמר תנו
ותניסן דומיהו דיתיקאות
אפוסיקאות ומתנת אע"פ
ששניהן מודין לא יחזיר
לא לזה ולא לזה

לחזירות מאי איכא למימר דכי אתי למטרף אמרינן ליה יאייתי ראייה
אימת מטא שחרור לידך: דייתיקי מתנה וכו': ת"ר איזו היא דייתיקי
דא תהא למיקם ולחיות שאם מת נכסיו לפלוני מתנה כל שכתוב בו
מיהוים ולאחר מיתה אלמא אי כתיבא מיהוים ולאחר מיתה הוא דקני
ואי לא לא קני אמר אביי הכי קאמר דאיזו היא מתנת בריא שהיא כמתנת
שכיב מרע דלא קני אלא לאחר מיתה כל שכתוב בה מיהוים ולאחר
מיתה טעמא דלא אמר תנו הא אמר תנו נותנין ורבינו מציא דייתיקאות
הא